

Brüssel, 17. mai 2018
(OR. en, de, pl)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2015/0272 (COD)

8500/1/18
REV 1 ADD 1

CODEC 666
ENV 265
COMPET 261
MI 305
AGRI 201
IND 114
CONSOM 123
ENT 82

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Eelnõu: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta, direktiivi 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid, ning direktiivi 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta (esimene lugemine) - Seadusandliku akti vastuvõtmine - Avaldused

KOMISJONI AVALDUS

RINGMAJANDUSPOLIITIKA RAAMISTIKU KOHTA

Komisjon on kindlalt otsustanud, et ELi ringmajanduse loomise tegevuskava¹ tuleb täielikult rakendada. Et omada ülevaadet ringmajanduses tehtavast, võttis komisjon vastu järelevalve raamistiku,² mis tugineb olemasolevatele ressursitõhususe ja toorainete tulemustabelitele. Samuti juhib komisjon tähelepanu tööle, mida tehakse toodete ja organisatsioonide keskkonnamõju näitaja loomisel.

¹ COM(2015) 614 final

² COM(2018) 29 final

ELi ringmajanduse loomise tegevuskava raames võetavad meetmed aitavad ka saavutada säästvat tarbimist ja tootmist käsitlevate liidu eesmärkide alla kuuluvat säästva arengu eesmärki nr 12. Nii on see näiteks plasti käsitleva strateegia³ või hiljuti muudetud ettepaneku puhul, milles käsitletakse tarbekaupade seadusest tulenevat garantiid⁴.

Liidu õigusraamistike vahelise kooskõla tagamisega seoses võttis komisjon hiljuti vastu teatise, milles esitatakse võimalused kemikaale, tooteid ja jäätmeid käsitlevate õigusaktide vahelise seose tugevdamiseks⁵. 2018. aastal uurib komisjon ka võimalusi ja meetmeid, millega kujundada ühtsemat poliitilist raamistikku ELi tootepoliitika töösuundade osas, arvestades nende panust ringmajanduse edendamiseks. Kõnealuste algatuste ja nende järelmeetmete raames käsitletakse ka kõrvaltoodete kasutamist ja korduskasutuseks ettevalmistamist ning jäätmete ringlussevõttu käsitlevate õigusaktide koostoimet ja tööstussektorite omavahelist koostööd.

Kooskõlas ökodisaini tööplaaniga aastateks 2016–2019⁶ kinnitab komisjon ökodisaini valdkonnas oma kindlat tahet tagada, et ökodisaini vahendusel panustatakse märksa suuremal määral ringmajandusse, näiteks tegeledes süstemaatilisemalt selliste materjalitõhususe küsimustega nagu vastupidavus ja ringlussevõetavus.

KOMISJONI AVALDUS

JAGAMISMAJANDUST KÄSITLEVATE ALGATUSTE KOHTA

Kooskõlas ringmajanduse tegevuskavaga⁷ on komisjon käivitanud mitmed jagamismajandust käsitlevad algatused. Nii nagu komisjon teatas oma 2016. aasta juunis avaldatud Euroopa jagamismajanduse tegevuskava käsitlevas teatises,⁸ jätkab ta jagamismajanduse majanduslike ja õiguslike arengusuundumuste jälgimist, et ergutada uute ja innovaatiliste ärimudelite väljatöötamist, tagades samal ajal piisava tarbija- ja sotsiaalkaitse.

³ COM (2018) 28 final

⁴ COM(2017) 637 final

⁵ COM (2018) 32 final

⁶ COM(2016) 773 final

⁷ COM(2015) 614 final

⁸ COM(2016) 356 final

KOMISJONI AVALDUS MIKROPLASTI KOHTA

Hiljuti vastu võetud plasti ringmajanduses käsitleva Euroopa strateegia⁹ raames on komisjon esitanud integreeritud lähenemisviisi, et lahendada probleeme seoses mikroplastist, sealhulgas mikropärilitest koostisosadega. Selles keskendutakse ennetusmeetmetele ja selle eesmärk on vähendada kõigist peamistest allikatest pärit mikroplastide eraldumist, olgu siis tegemist toodetega, millesse neid on tahtlikult lisatud (näiteks isikliku hügieeni tooted ja värvid), või mis pärinevad muude toodete (nt oksüdantide toimel lagunevad plastid, rehvid, plastgraanulid ja tekstiilid) tootmisest või kasutamisest.

KOMISJONI AVALDUS JÄÄTMESAADETISTE MÄÄRUSE LÄBIVAATAMISE JA SELLISTE MATERJALIDE KOHTA, MIS EI OLE ENAM JÄÄTMED

Jäätmesaadetisi käsitleva määruse (EL) nr 1013/2006 aastaks 2020 kavandatud läbivaatamisega seoses kaalub komisjon, kuivõrd teostavad oleksid meetmed, mida võetaks selliste materjalide saadetiste puhul, mis ei ole enam jäätmed, juhul, kui jäätmete raamdirektiivi artikli 6 lõike 2 kohaselt ei ole liidu tasandil jäätmeksoleku lakkamise kriteeriume kindlaks määratud.

KOMISJONI AVALDUS MEETMETE KOHTA, MILLEGA TAGATAKSE JÄÄTMEKÄITLUS ENNE JÄÄTMETE PRÜGILASSE LADUSTAMIST

Prügilaid käsitleva direktiivi 1999/31/EÜ artikli 6 punkti a kohaselt peavad liikmesriigid võtma meetmeid, millega tagatakse, et prügilasse ladustatakse üksnes jäätmekäitluse läbinud jäätmeid, lisaks peavad liikmesriigid tagama, et need meetmed ei kahjusta jäätmeid käsitlevas direktiivis 2008/98/EÜ (jäätmete raamdirektiiv, läbivaadatud versioon) seatud eesmärkide saavutamist, seda eelkõige kõnealuses direktiivis jäätmehierarhia, jäätmete liigiti kogumise ja nende taaskasutuseks ettevalmistamisega seoses seatud eesmärged.

⁹ COM (2018) 28 final

Jäätmete raamdirektiivi eksperdirühma 30. juunil 2017 peetud kohtumisel toimunud arutelude ning Euroopa Liidu Kohtus kohtuasjas C-323/13 tehtud otsuse põhjal alustab komisjon lähikuudel selles valdkonnas võetavate poliitikameetmete üle dialoogi liikmesriikidega.

KOMISJONI AVALDUS

RAKENDUSAKTIDE VASTUVÕTMISE MENETLUSE KOHTA

Komisjon rõhutab, et süstemaatiline tuginemine artikli 5 lõike 4 teise lõigu punktile b on vastuolus määruse (EL) nr 182/2011 (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13) eesmärgi ja sõnastusega. Seda sätet tohib kasutada vaid siis, kui on vaja teha erand üldpõhimõttest, mille kohaselt *võib* komisjon rakendusakti eelnõu vastu võtta, kui ei ole esitatud arvamust. Kuna tegemist on artikli 5 lõikes 4 sätestatud üldreeglis kõrvalekalduva erandiga, ei tohi selle teise lõigu punktile b tuginemises näha lihtsalt seadusandja „otsustusõigust“, vaid seda tuleb tõlgendada kitsendavalt ja seega põhjendada.

KOMISJONI AVALDUS

ANDMETE KÄTTESAADAVUSE JA ARUANDLUSKOHUSTUSE KOHTA

Olme- ja pakendijäätmete uute eesmärkide suunas tehtavate edusammude jälgimist ning asjakohaseid läbivaatamisklausleid silmas pidades, eelkõige selleks, et seada toidujäätmete tekke vältimise ja vanaõli ringlussevõtiga seotud eesmärgid, rõhutab komisjon kaasseadusandjate vahel saavutatud ühise arusaama tähtsust. Vastavalt sellele tagavad liikmesriigid, et andmete esitamine direktiivide 2008/98/EÜ (jäätmete kohta), 94/62/EÜ (pakendite ja pakendijäätmete kohta) ja 1999/31/EÜ (prügilate kohta, nagu seda on muudetud) kohaselt hõlmab 2020. aastat.

POOLA AVALDUS

Liikmesriikide aruandluse sagedus

Poola võttis pettumusega teadmiseks teabe, mis käsitleb liikmesriikide aruandluse sageduse suurendamist.

Direktiivide eelnõudega suurendatakse liikmesriikide aruandluse sagedust selliselt, et iga teise aasta asemel tuleb aru anda igal aastal, kusjuures selles polnud läbirääkimisvolitustes nii kokku lepitud. Väljapakutud lahendused panevad liikmesriikidele märkimisväärse halduskoormuse. Poola toetas läbirääkimisvolutusi 2017. aasta mais tingimusel, et nendes võetakse arvesse Poola soovi seoses aruandluse sagedusega.

KREEKA AVALDUS

Kreeka toetab jäätmepaketi suhtes läbirääkimistel saavutatud üldist kompromissi, tunnistades, et kokkuleppele jõudmine nõudis suuri jõupingutusi, ning märkides paketi tähtsust ringmajanduse strateegia raames.

Läbirääkimiste käigus on siiski lisatud rida olulisi sätteid, mis ei ole õiguslikult järjepidevad või ei põhine nõuetekohasel mõjuhinnangul. Eelkõige on need sätted järgmised:

artikli 9 lõike 1 üheksas taane ja artikli 9 lõige 1a, mis käsitleb REACHi ja jäätmete vahelist seost, ning jäätmete raamdirektiivi artikli 10 lõigetele 2 ja 3 viitamata jätmise järgmistes sätetes:

artikli 11 lõige 1 valikulise lammutamise kohta;

artikli 18 lõige 3 ohtlike segajäätmete kohta;

artikkel 20 ohtlike majapidamisjäätmete liigiti kogumise kohta; ning

artikli 22 lõige 1 biojäätmete kohta.

Meie arvates osutub nimetatud sätete praktikas rakendamine ettevõtete, riigiasutuste ja kodanike jaoks tõenäoliselt nii keeruliseks, et see isegi takistab ringmajanduse kestliku edendamise üldise eesmärgi saavutamist.

Peale selle oleme seisukohal, et kogu finantsvastutus langeb laiendatud tootjavastutuse süsteemidele, ning märgime, et eesmärgi puhul vähendada aastateks 2035/2040 olmejäätmete prügilasse ladestamist 10 %ni ei võeta piisaval määral arvesse liikmesriikide erinevaid sotsiaalseid tingimusi või erinevat rahvastikutihedust ja liikmesriikide eripärasid ning see põhjustab vältimatult suuremat põletamist, mis ei ole optimaalne tulemus.

Lisaks julgustame komisjoni käsitlema süstemaatilisel ja sidusal viisil kaugete väikesaarte eripäraseoses paketi ja eelkõige muudetud jäätmedirektiivi ning artikli 10 lõigete 1–3 ja eespool nimetatud seotud sätete rakendusmeetmetega.

SOOME AVALDUS

Soome toetab jäätmepaketi eesmärgi ja selle suhtes saavutatud üldist kompromissi, mis soodustab suuremat ringlussevõttu ja tõhustab ringmajandust.

Soome soovib siiski väljendada veel kord muret seoses asjaoluga, et pakendijäätmete ringlussevõtu üldised eesmärgid ei ole kooskõlas materjalispetsiifiliste sihtidega (pakendite ja pakendijäätmete direktiivi artikli 6 lõike 1 punktid f ja h).

Täpsemalt leiab Soome, et materjalispetsiifiliste sihtide vähendamine ei ole piisaval määral kajastatud ringlussevõtu üldeesmärkides. Komisjoni ettepanekuga võrreldes on näiteks puidust pakendijäätmete puhul vähendatud ringlussevõtu sihti 35 protsendipunkti (60 %-lt 25 %-le) 2025. aastaks ja 45 protsendipunkti (75 %-lt 30 %-le) 2030. aastaks. Sellest olenemata on 2025. aastaks seatud üldeesmärk jäänud samaks (65 %), nagu see oli komisjoni ettepanekus, ning 2030. aasta eesmärki on vähendatud ainult 5 protsendipunkti (75 %-lt 70 %-le).

Soome leiab samuti, et pakendijäätmete ringlussevõtu üldeesmärkide puhul ei võeta piisaval määral arvesse asjaolu, et liikmesriikide suutlikkus neid eesmärgi saavutada sõltub suuresti teatavate kasutatavate pakendimaterjalide osakaalust. Sellega seoses on lõplik kokkulepe eriti ebasoodne nende liikmesriikide jaoks, kus on levinud puidust pakendite kasutamine ja kus puidust pakendijäätmete osakaal kogu pakendijäätmetest on märkimisväärt.

Nende liikmesriikide puhul on ringlussevõtu üldeesmärgid praktikas saavutatavad ainult juhul, kui puidust pakendijäätmete ringlussevõtu määra suurendatakse tasemeni, mis ületab selgelt materjalispetsiifilisi sihte. Ka muust materjalist pakendijäätmete ülitõhus ringlussevõtt (s.t tunduvalt üle nende materjalispetsiifiliste ringlussevõtu määrade) ei suuda kompenseerida puidust pakendijäätmete väiksema ringlussevõtu määra ülekaalukat mõju. Siin on tegemist vasturääkivusega, arvestades asjaolu, et puidust pakendijäätmete ringlussevõtu sihid seati meelega madalamad tulenevalt nende piiratud ringlussevõtupotentsiaalidest.

Sellest tulenevalt, väljendades seejuures veel kord oma pühendumist ja toetust jäätmepaketi eesmärkidele, avaldab Soome kahetsust, et üldiste siduvate pakendijäätmete ringlussevõtu eesmärkidega seoses ei kohelda liikmesriike võrdselt vastavalt teatavate pakendimaterjalide osakaalule kõigist pakendimaterjalidest.

SAKSAMAA AVALDUSED

Liigiti kogumine

1. Kehtiva jäätmete raamdirektiivi artikli 10 lõikes 2 on sätestatud, et artikli 10 lõike 1 kohase taaskasutusnõude täitmiseks tuleb jäätmeid koguda liigiti, „kui see on tehniliselt, keskkonna seisukohast ja majanduslikult teostatav“. Artikli 10 lõike 2 muudatusega, mis lepiti kokku kolmepoolsetel läbirääkimistel, on see säte kaotatud ja asendatud artikli 10 lõikes 3 (uus) spetsiaalse vabastusklausliga, mille kohaselt võivad liikmesriigid võimaldada teatavatel tingimustel erandeid liigiti kogumise nõudest. Jäätmete raamdirektiivi artikli 10 selline muutmine mõjutab lisaks jäätmetekitajate ja -valdajate otsestele kohustustele ka liikmesriikide kohustust tagada teatavate jäätmete liigiti kogumine, täita ringlussevõtu kvoodid (jäätmete raamdirektiivi artikkel 11) ja koguda biojätmeid eraldi (jäätmete raamdirektiivi artikkel 22).

Saksamaa toetab jäätmete raamdirektiiviga taotletavat eesmärki saavutada kestlik ringmajandus nii ELi kui ka riikide tasandil. Ringmajanduse saavutamiseks tehtavatesse jõupingutustesse peaksid panustama kõik asjaosalised; seetõttu peab ringmajandusel olema usaldusväärne õiguslik alus. Saksamaa soovib märkida, et olenemata jäätmete raamdirektiivi artikli 10 lõikes 3 sisalduvast vabastusklauslist on nii Euroopa Liidu toimimise lepingus kui ka Saksamaa põhiseaduses sätestatud, et õiguslikult siduvaid kohustusi, nagu liigiti kogumise kohustus, saab jäätmetekitajatele ja -valdajatele kehtestada üksnes juhul, kui need kohustused on proportsionaalsed, s.t sobivad, vajalikud ja asjakohased ringlussevõtu parandamise eesmärgil.

2. Sama kehtib seoses uue liigiti kogutud jäätmete põletamise keeluga, mis on sätestatud jäätmete raamdirektiivi artikli 10 lõikes 3a (uus), ja selliste jäätmete prügilasse ladestamise keeluga, mis on sätestatud prügiladirektiivi artikli 5 lõike 3 punktis f (uus). Neid keelde saab jäätmetekitajatele ja -valdajatele kehtestada üksnes juhul, kui need on proportsionaalsed. Peale selle nõutakse jäätmete raamdirektiivi artiklis 13, et selliste jäätmete käitlemine peab toimuma viisil, mis ei sea ohtu inimeste tervist ega kahjusta keskkonda.

Kohustus anda Euroopa Kemikaaliametile teavet toodete kohta (jäätmete raamdirektiivi artikli 9 lõike 2 üheksas taane ja artikli 9 lõige 1a)

Sätted, mis lisati artikli 9 lõike 1 üheksandasse taandesse ja artikli 9 lõikesse 1a kolmepoolsete läbirääkimiste lõppetapis ja milles sätestatakse, et tooted, mis sisaldavad väga ohtlikke aineid kemikaalimääruse REACH tähenduses, tuleb kanda Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) andmebaasi, tekitavad rea üksikasjalikke küsimusi, mida tuleb selgitada, et liikmesriigid saaksid koostada oma õigusaktid, mis on kooskõlas nende sätete eesmärkidega. Näiteks tuleks selgitada, kuidas määrata kindlaks asjaomased tooted sellisel viisil, et nende andmed saaks kanda kesksesse andmebaasi hõlpsasti kättesaadavas vormis. Lisaks tuleb koostada ühissätteid, et käsitleda sama toote kohta andmete mitmekordse esitamise küsimust. Sellist mitmekordset esitamist hakkab eeldatavasti toimuma arvukalt tulenevalt kohustuste laiendamisest kõigile tarneahelas tegutsevatele tarnijatele.

Saksamaa arvates on kahetsusväärne, et see säte, millega nõutakse kõigilt osapooltelt märkimisväärseid jõupingutusi, lisati eelnõusse ilma asjakohase ettevalmistava sisulise tööta või asjakohase mõjuhinnaanguta, mis on sellise keerulise küsimuse puhul nõutav. Saksamaa saab nõustuda üksnes kolmepoolsete läbirääkimiste käigus saavutatud üldist kompromissi silmas pidades. Saksmaa taotleb, et komisjon täpsustaks ECHAgas kui andmebaasi pidamise eest vastutava asutusega konsulteerides konkreetseid üksikasju, mis on vajalikud selleks, et ECHA ja liikmesriigid saaksid rakendada sätteid asjakohasel viisil, vähendades seejuures töömahtu vajaliku miinimumini. Kui komisjon peaks asuma seisukohale, et see nõuab liidu õiguse täiendavat muutmist, palutakse komisjonil esitada vastavate sätete eelnõud.
